

ŚREDNIOWIECZNY KOSZ TAJEMNIC

**MUZEUM
PIERWSZYCH PIASTÓW
NA LEDNICY**

Zapraszamy Cię do niesamowitej przygody.
Wykonując ciekawe ćwiczenia, poznasz
bliżej życie naszych przodków....

Przy użyciu lupy można
zobaczyć znacznie więcej
szczygółów.

Na zdjęciu u góry znajduje
się woreczek z monetami.
Nazywany jest sakiewką,
choć używano również
nazwy mieszek. Zastanów
się, jak nazywa się
współczesny przedmiot,
który spełnia tę samą
funkcję co sakiewka.

ODPOWIEDŹ:.....
.....
.....
.....

Zapewne znasz ten banknot i wiele razy go widziałeś,
ale czy przyglądałeś mu się uważnie?
Czyja podobizna na nim widnieje?

ODPOWIEDŹ:.....

Ta grafika przedstawia gród, w którym mieszkał ten
władca, znasz jego nazwę?

Wiesz o jakim nominale jest banknot z poniższego zdjęcia i kto się na nim znajduje?

ODPOWIEDŹ:.....

Zamożniejsze osoby nosiły przy pasku pięknie zdobione sakwy – tak zwane kaletki. Jak myślicie co mogli tam nosić nasi przodkowie?

Znasz innych władców, którzy znajdują się na naszych banknotach?

WYZWANIE!
SPRÓBUJ DOPISAĆ
ODPOWIEDNIE NOMINAŁY
DO ODPOWIEDNIICH POSTACI

- Mieszko I
- Zygmunt Stary
- Jan Trzeci Sobieski
- Kazimierz Wielki
- Władysław Jagiełło
- Bolesław Chrobry

Który z poniższych przedmiotów mogłyby znaleźć się w sakwie?

ZAZNACZ *

Czym więc są pozostałe przedmioty?

To jest **krajka**. Zastępowała ona pasek, pełniąc jednocześnie funkcję ozdobną. Krajki robiło się przy użyciu prostego przyrządu zwanego – **bardkiem**.

<https://etnograficzna.pl/na-ludowo-w-pazdzierniku-tkactwo-i-sitodruk/>

Krajkami wykańczano również ubrania. Przyszywano je wokół rękawów koszul, czy sukienek (przypominały wtedy nasze zakończenia ubrań, które nazywamy tzw. ściągaczami albo mankietami). Zdarzało się, że element ten przyszywano również wokół szyi, czy zakończenia koszul zwanych w odległych wiekach – **giezlami**.

Zapewne poznasz ostatni przedmiot znajdujący się u góry

- **grzebień**.

W średniowieczu przedmiot ten wykonywano z: drewna, poroża a czasami z kości słoniowej.

Grzebienie były pięknie zdobione, miały różne rozmiary i formy.

Środkowy przedmiot znajdujący się u góry to – **opaska z kabłączkami skroniowymi**.

Była to jedna z najpowszechniejszych ozdób kobiecych.

I tym sposobem doszliśmy do tematu **bizuterii**.

Widocznym na powyższym zdjęciu naszyjnik jest przykładem świetnego warsztatu jubilerskiego. Składa się z pojedynczych, małych pojemników zwanych – **kaptorgami**.

Zazwyczaj kobiety w tych małych pojemniczkach nosiły ziarenka zbóż lub ziola, wierząc w ich dobry wpływ.

W naszyjniku tym są 2 elementy, które bardzo się wyróżniają. Pierwszym z nich jest **skandynawski krzyż**, a drugim **zawieszka** w kształcie **trapezu**. To wyjątkowe znalezisko, archeolodzy odkryli w jednym z grobów.

Inne przykłady biżuterii.

Na zdjęciu znajdują się: **pierścienie**, **nausznice**, zwane również zausznicami (coś w rodzaju naszych kolczyków).

Wśród tego zbioru znajduje się również **zawieszka**, **broszka** i **bransoletka**. Biżuterię wykonywano z brązu, srebra i złota. Noszono również szklane paciorki.

<https://www.salon24.pl/u/niewiarygodne/921474,szklana-bizuteria-sprzed-3-tysiecy-lat-temu>

ZADANIE:

Dorysuj postaci **biżuterię**, pasek w postaci kolorowej **krajki**, **sakwę** oraz nakrycie głowy. Podpowiemy Ci, że w wiekach średnich kobiety zamężne na głowach nosiły **chustki**. Chusty te najczęściej były koloru białego, stąd też wzięło się powiedzenie białogłowa.

Oprac. M. Olejniczak